

"زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) و مزایای بکارگیری آن"

جمال محمدی^۱ و علی خوزین^{۲*}

^۱ گروه حسابداری، واحد علی آبادکتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

Mohamady_jamal@yahoo.com

^۲ گروه حسابداری، واحد علی آبادکتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران (نویسنده مسئول)

khozain@yahoo.com

چکیده

زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL)، در واقع اقتباس حرفه مالی از XML برای گزارشگری مالی است. در این زبان، به تمام داده‌های مالی برچسب‌هایی زده می‌شود که آنها را به عنوان دارایی، بدهی، سرمایه، سود و غیره از هم متمایز می‌سازد. بنابراین کاربران می‌توانند به آسانی، داده‌ها را همراه با برچسب‌هایی مثل وجوه نقد استخراج یا تغییر شکل دهند و به کمک نرم افزارهای کاربردی تحلیلی، تجزیه و تحلیل کنند. زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر با بالا بردن سرعت انجام کار و افزایش دقت، منجر به از بین رفتن ناامنی داده‌ها شده و منتج به برنامه ریزی، ارزیابی رویدادها و برآورد انتظارات و نیازهای مالی گشته و ابهام و سردرگمی در تصمیم‌گیری مدیران مالی را کاهش می‌دهد. ایکس بی آر ال به وسیله افزایش شفافیت ظرفیت لازم برای کاهش ریسک اطلاعاتی و نبود تقارن اطلاعات را فراهم می‌آورد. بنابراین زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL)، با ارائه اطلاعات عاری از تمایلات جانبدارانه، کامل و جامع که دارای رجحان محتوا نیز می‌باشد، قابلیت اعتماد داده‌ها را افزایش داده و به علت ثبات رویه، شفافیت و هماهنگی با دیگر رویکردها، قدرت قیاس پذیری اطلاعات حسابداری را فزونی می‌بخشد. مزایای این زبان نوین گزارشگری مالی، شامل امکان انتقال اطلاعات به شکل زنده، افزایش قابلیت مقایسه گزارش‌های مالی، دسترسی سریع به انواع اطلاعات موجود در طبقه بندی‌های تعریف شده، امکان داد و ستد اطلاعات مالی بین سیستم‌های مختلف می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL)، شفافیت، داده‌های مالی، تصمیم‌گیری، استفاده‌کنندگان.

مقدمه

سیستم گزارشگری XBRL به عنوان یک انقلاب در گزارشگری مالی تلقی شده که باعث کاهش هزینه تولید و دسترسی به اطلاعات جهت تولیدکنندگان و استفاده‌کنندگان از اطلاعات صورت‌های مالی می‌شود. از مزایای دیگر این سیستم گزارشگری می‌توان به افزایش ویژگی کیفی مربوط بودن اطلاعات، کاهش میزان خطا در اطلاعات و دسترسی سریعتر و ارزانتر به اطلاعات اشاره نمود. نظر به اهمیت و فواید قابل توجه این سیستم گزارشگری است که رییس کمیسیون بورس اوراق بهادار امریکا (SEC) از آن بعنوان «گزارشگری (داده‌های) تعاملی ۲» یاد کرده و آنرا به عنوان آینده گزارشگری مالی معرفی می‌نماید (محمدی و خوزین، ۱۳۹۶).

همراه با تحقیقات در رابطه با گزارشگری تجاری آنلاین، استفاده از زبان گزارشگری تجاری گسترش‌پذیر برای شکل دادن به اطلاعات تجاری به صورتی که برای درخواست‌های گوناگون قابل استفاده باشد، متداول شده است (نیکبخت و گلکار، ۱۳۹۰) یا زبان گزارشگری تجاری توسعه‌پذیر، یک رویکرد استاندارد جهانی است که تبادل اطلاعات و بخصوص گزارشگری مالی را در سراسر جهان متحول ساخته است. این استاندارد شکاف موجود میان سیستم‌های سازمانی را از بین برده و باعث افزایش اثربخشی و کارایی سازمان شده است (فرزین بیلندی، ۱۳۹۶). با استفاده از برچسب‌های XBRL پردازش اطلاعات توسط نرم افزارهای کامپیوتری به صورت خودکار انجام پذیرفته و از فرآیند پرهزینه و دشوار ثبت مجدد در سیستم اجتناب می‌شود. این زبان سرعت پردازش اطلاعات مالی را به طرز چشمگیری افزایش داده و به کمک کنترل خودکار اطلاعات احتمال وجود خطا را کاهش می‌دهد. شرکت‌ها می‌توانند به منظور صرفه جویی در هزینه‌ها و افزایش کارایی عملیات جمع‌آوری و گزارش دهی اطلاعات مالی از XBRL استفاده کنند. بدین ترتیب، استفاده‌کنندگان از این اطلاعات (سرمایه‌گذاران، تحلیلگران، موسسات مالی و مراجع قانونی) در هر نقطه از جهان می‌توانند در هر لحظه صورت وضعیت‌های مالی را به همراه آخرین تغییرات مشاهده و تجزیه و تحلیل نمایند. بنابراین زبان گزارشگری تجاری توسعه‌پذیر یک زبان الکترونیکی برای گزارشگری اطلاعات مالی است. در واقع هریک از اقلام مالی و غیر مالی موجود در گزارش‌ها به برچسب‌های زبان گزارشگری تجاری توسعه‌پذیر که در برگیرنده اطلاعات مفهومی اقلام و شرح معنای آنها هستند، پیوست می‌شود چنین کاری موجب می‌گردد تا کامپیوترها قادر به خواندن گزارش‌های مالی شوند؛ امری که در صورت ارسال این گزارش‌ها در قالب‌های دیگر از جمله

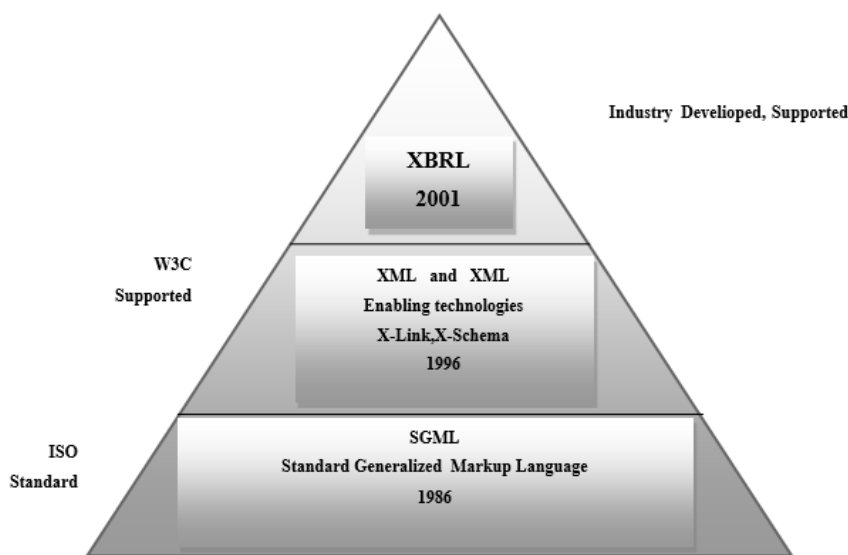
1- Christopher Cox
2- Interactive Data

اسناد قابل حمل (PDF)، امکان پذیر نبود. در حقیقت، این زبان روش استاندارد را برای تهیه، انتشار، مبادله و استخراج داده ها از صورتهای مالی به صورت الکترونیکی و خودکار، فراهم می آورد. با توجه به کاهش عملیات دستی، زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیرش سریعتر و کم خطاتری را برای استفاده از اطلاعات مالی ارائه می کند بدین ترتیب، انتظار می رود که این زبان تاثیر گسترده تری را بر حوزه گزارشگری مالی داشته باشد و بعنوان یک زبان فراگیر و جدید، بجای روشهای سنتی مورد استفاده قرار گیرد. (عرب مازاریزدی و جابری نسب، ۱۳۸۸) از سویی دیگر، انجمن حسابداری رسمی آمریکا (AICPA) برای سالهای متوالی به دلیل انعطاف پذیری، راحتی استفاده و به موقع بودن گزارشگری مالی در قالب زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، آنرا در فهرست ۱۰ فناوری برتر خود قرار داده است این در حالی است که با توجه به رسواییهای مالی سالهای اخیر و در پی آن تصویب قوانین و مقررات سختگیرانه تر از سوی مقامهای ذیصلاح، محیطی ایجاد شده است که در آن می توان کیفیت اطلاعات را از طریق به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، بهبود بخشید (محمدی و خوزین، ۱۳۹۷). ظهور فناوری اطلاعات و پیشرفت و گسترش آن سبب تحول و دگرگونی کسب و کارها شده است. امروزه تمامی اطلاعات کسب و کاری در قالب های مختلف Excel، Word، HTML یا PDF در سیستم های رایانه ای ذخیره شده است. عدم وجود قالب یکسان، باعث به وجود آمدن مشکلات زیادی در تعامل بین سیستم های کامپیوتری مختلف شده است. این مشکلات به ویژه در مورد نهادهای نظارتی که مستندات زیادی را از شرکت های مختلف دریافت می کنند جدی تر بوده و تبدیل قالب ها علاوه بر اینکه اتلاف هزینه و زمان زیادی به دنبال دارد، معمولا همراه با بروز خطا می باشد. به همین دلیل در دهه های اخیر زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر به شکلی گسترده از سوی نهادهای کسب و کاری مختلف پیاده سازی شده است (بزرگ اصل وولی پوررکنی، ۱۳۸۵). امروزه اینترنت یکی از پر کاربردترین وسایل ارتباط جمعی و انتقال اطلاعات محسوب می شود و در همه جا حضور دارد. مرورگرهای آن امکان جستجوی سریع و آسان را در اختیار کاربران قرار می دهند، با گسترش تبادل اطلاعات در شبکه جهانی اینترنت، شرکتها و سازمانها ی دولتی و خصوصی به این فکر افتادند که اطلاعات مالی خود را از طریق ایجاد وب سایت در اختیار کاربران قرار دهند، ارائه اطلاعات از طریق اینترنت هم به نفع تهیه کنندگان اطلاعات و هم به نفع استفاده کنندگان اطلاعات بود، اینترنت امکان مبادله سریع اطلاعات را فراهم می نمود، هزینه انتشار گزارشات مالی را کاهش می داد و دسترسی آسان به مجموعه کاملی از اطلاعات را برای استفاده کنندگان فراهم می نمود، این موضوع باعث شد، روز به روز به تعداد شرکتهای که از طریق اینترنت گزارشات مالی خود را ارائه می دادند، اضافه شود. واحدهای تجاری با ارائه اطلاعات مالی در اینترنت، اکسترانت و وب های شخصی، استفاده کنندگان را در دسترسی آسان تر و به موقع اطلاعات مورد نیازشان، یاری می رسانند (عرب مازارو سرافراز، ۱۳۹۵). گزارشگری مالی به عنوان نتیجه نهایی سیستمهای اطلاعاتی حسابداری برای استفاده کنندگان از اطلاعات مالی از جهت ارایه وضعیت مالی و پاسخگویی و نیز در نقش مباشرت مدیریت، مهم تلقی می شود. پیشرفت های سریع در رایانه و فناوری اطلاعات، روشهای کسب و کار و روش انتشار اطلاعات را متحول نموده است و سازمانها در تلاشند تا اطلاعات مالی را طوری ارایه نمایند تا امکان دسترسی کاربران به اطلاعات و امکان تبادل مؤثر و به موقع اطلاعات بین تهیه کنندگان و ذینفعان افزایش یابد. زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) اطلاعات مالی را با روشی استاندارد شده در زمینه تهیه، انتشار و تبادل اطلاعات مالی ارایه می کند بنابراین XBRL زبانی مبتنی بر XML است که برای ارتباط الکترونیکی داده های تجاری است. این دو زبان توسعه پذیر هستند بدین معنی که در تاریخهای بعد از طراحی به سهولت می توان ترکیبهای جدید را به آن افزود. زبان XBRL در واقع اقتباس حرفه مالی از برای گزارشگری مالی است. در XBRL به تمام داده های مالی برچسب هایی زده می شود که آنها را به عنوان دارایی، بدهی، سرمایه، سود و غیره از هم متمایز می سازد. بنابراین کاربران می توانند به آسانی، داده ها را همراه با برچسب هایی مثل وجوه نقد استخراج یا تغییر شکل دهند و به کمک نرم افزارهای کاربردی تحلیلی، تجزیه و تحلیل کنند (نیکومرام، ۱۳۸۹) ایکس بی آر ال منافع عمده ای را در همه مراحل تجزیه و تحلیل و گزارشگری تجاری ارایه می کند. به عنوان مثال پژوهشگران می توانند استخراج اطلاعات خاصی را که در گذشته ممکن بود ساعتها به طول انجامد با XBRL در کسری از ثانیه انجام دهند. (Baldwin and Trille. 2011) این منافع شامل همه آن کسانی است که داده های مؤسسه تجاری را دریافت می نمایند؛ یعنی شامل دولتها، قانونگذاران،

سازمانهای اقتصادی، بازارهای بورس، مؤسسات اطلاعات مالی و نظایر آن و کسانی که آنها را تهیه یا استفاده می نمایند (شامل حسابداران، حسابرسان، مدیران مؤسسه، تحلیلگران مالی، سرمایه گذاران و اعتباردهندگان). از جمله کسانی که از مزیت XBRL برخوردار می شوند، فروشندگان نرم افزار حسابداری، صنایع خدمات مالی، مؤسسات ارتباطات سرمایه گذار و صنعت فناوری اطلاعات هستند. روند رو به رشد به کارگیری و استفاده از XBRL در دنیا نشانگر این است که این روش به عنوان آینده در گزارشگری مالی محسوب شده و چه بسا موجب کنار گذاشتن روش های موجود برای گزارشگری مالی شود (عبداللهی و منزوی، ۱۳۹۰) در چنین فضایی، ایجاب می نماید که هرچه زودتر در جهت پیوستن به این موج عظیم فناوری، مفاهیم و دستاوردها و ابزار جدید را شناسایی و به کار بندیم تا بتوانیم در عرصه رقابت بین المللی موفق بوده و از قافله توسعه باز نمانیم.

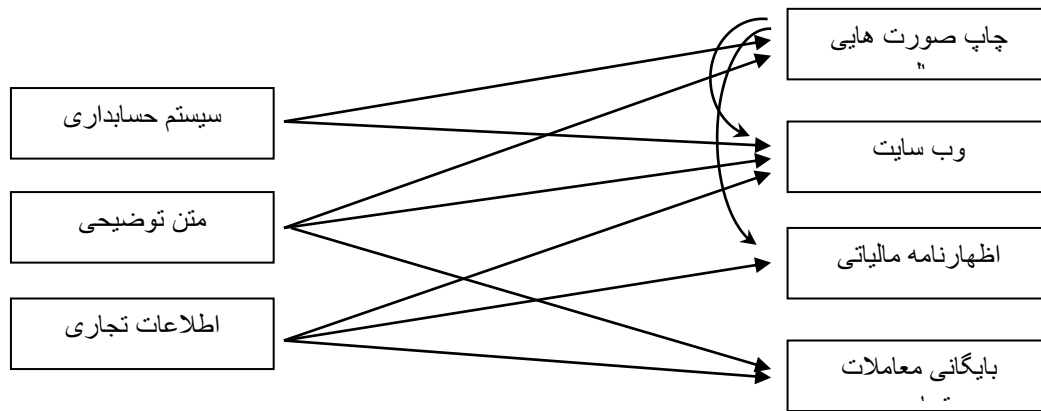
نمایه شماره ۱ سیر تحول تاریخ XBRL را نشان می دهد .

نمایه شماره ۱: روند پیدایش XBRL

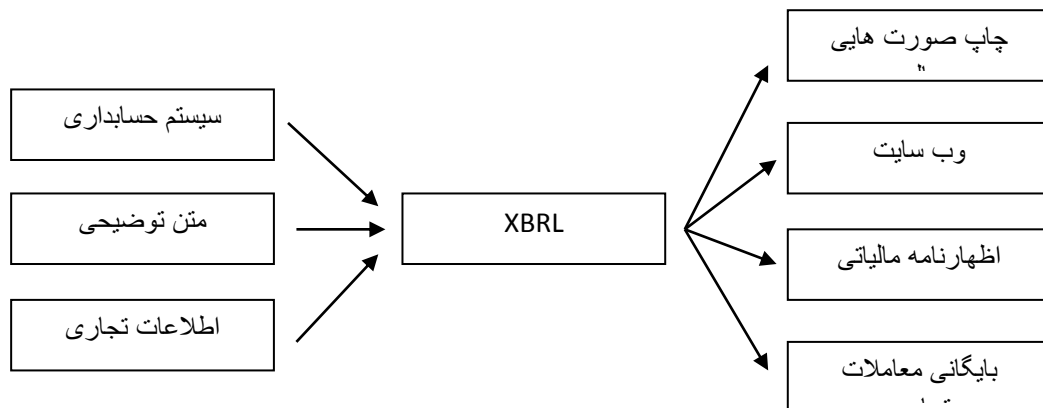

زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر ، یک سیستم گزارشگری مبتنی بر منبع باز است که برای تهیه و مبادله الکترونیکی گزارشهای بازرگانی در سراسر جهان ایجاد شده است . این زبان در کل درباره برچسب گذاری الکترونیکی داده ها است و آن را می توان با رمزینه مقایسه کرد . این برچسب های الکترونیکی این توانایی را به XBRL می دهند تا با استفاده از آنها به جستجو و کشف اطلاعات مورد نیاز بپردازد و از آنها برای مقایسه بین چندین شرکت و یا مقایسه میزان تولید واقعی دورن یک شرکت استفاده کند (گوارا، ۱۳۹۶) . این زبان ، این فرصت را برای استفاده کنندگان فراهم می آورد که اطلاعات مورد نیاز خود را تنها از یک منبع تهیه کنند و برای دریافت اطلاعات مورد نیاز به منابع مختلف بی نیاز شوند . XBRL تنها زبان نشانه ای است که بسادگی خروجی سیستمهای مالی را دریافت و از طریق رمزگذاری ، داده ها را در فرمت های قابل خواندن توسط ماشین قرار می دهد (محمدی و خوزین، ۱۳۹۶) . این زبان گزارشگری تجاری با ویژگیهای که در اختیار کاربر قرار می دهد می تواند در صورت استفاده صحیح نقش موثری را در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی را ایفا کند (بزرگ اصل و ولی پور رکنی ، ۱۳۸۵) . در این زبان ابتدا اطلاعات توسط تولید کننده رمز گذاری می شود و سپس یک موسسه رمزهای مربوط را شناسایی و صحت اطلاعات را تأیید می کند . در ایران XBRL چندان مورد استفاده قرار نگرفته است و شرکتها ملزم به ارائه اطلاعات از طریق اینترنت و XBRL نیستند .

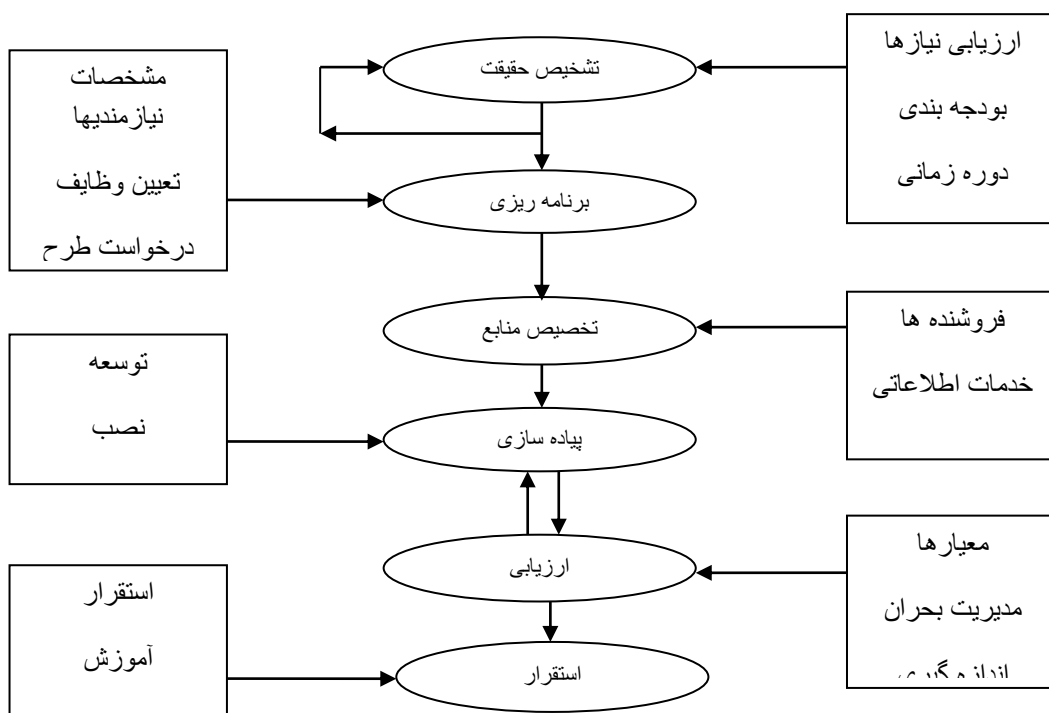
نمایه شماره ۲ و ۳ تفاوت اطلاعات ارائه شده از طریق XBRL و سنتی گزارشگری (بدون XBRL) را نشان می دهد .
نمایه شماره ۲ : جریان گذارشگری سنتی

نمایه شماره ۳ : جریان گذارشگری با استفاده از XBRL

نمایه ذیل فرآیند پیاده سازی زبان توسعه پذیر گزارشگری مالی (XBRL) را نشان می دهد .
نمایه شماره ۴ فرآیند پیاده سازی XBRL

به عبارت دیگر، می توان XBRL را استاندارد جهانی برای تبادل اطلاعات کسب و کار دانست که امکان درک و پردازش اطلاعات توسط رایانه ها را فراهم می کند. این زبان که به بارکد اطلاعات کسب و کار تشبیه شده، با فراهم نمودن استاندارد برای توصیف واژه‌نامه‌ها و ایجاد اسناد مصداق امکان تعامل پذیری میان سیستم های کامپیوتری مختلف را فراهم نموده است. در سال های اخیر، استفاده از این زبان از سوی نهادهای نظارتی در حوزه های مختلف بازار سرمایه، بانکداری، سرپرستی مالی، مالیاتی، نهادهای مسئول ثبت شرکت ها و غیره الزام شده و بیشتر کشورهای توسعه یافته اقدام به پیاده سازی این زبان نموده اند (محمدی و خوزین، ۱۳۹۶).

تعریف زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر:

برگرون (Bergeron, 2003)، ایکس بی آرال را چنین تعریف می کند: "استانداردی باز، مستقل از چارچوب فناوری و بین المللی؛ برای ذخیره سازی الکترونیکی، دستکاری، تغییر کاربری و تبادل مقرون به صرفه، به هنگام، دقیق و کارآمد داده های گزارشگری مالی و تجاری." (سلیمانی امیری و ابوحمز، ۱۳۹۶) سازمان بین المللی ایکس بی آرال (XBRL International)، زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر را چارچوبی مبتنی بر زبان نشانه گذاری توسعه پذیر تعریف کرده که به منظور ایجاد، تبادل و تحلیل گزارشهای مالی شامل صورتهای مالی سالانه و فصلی، اطلاعات عمومی و برنامه حسابرسی، در معرض استفاده زنجیره تامین اطلاعات کسب و کار بین المللی قرار می گیرد (Hoffman, 2006).

زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر را می توان استاندارد جهانی برای تبادل اطلاعات کسب و کار دانست که امکان درک و پردازش اطلاعات به وسیله رایانه ها را فراهم می کند. در واقع، این زبان یکی از شاخه های زبان ایکس ام ال است که برای گزارشگری نتایج مالی و تجاری از طریق شبکه گسترده جهانی توسعه یافته است (Strader, 2007). زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر به تهیه کنندگان اطلاعات اجازه می دهد که از طریق عنوان بندی، به نحوه ارائه اطلاعات ساختار دهند. برخی نیز معتقدند که استفاده از زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر موجب یکنواخت شدن محتوای گزارشهای تجاری نیز خواهد شد (Wagenhofer, 2003).

انجمن حسابداران رسمی امریکا برای سالهای متوالی به دلیل انعطاف پذیری، راحتی استفاده و به موقع بودن گزارشگری مالی در قالب زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، آن را در فهرست ۱۰ فناوری برتر خود قرار داده است. این در حالی است که با توجه به رسواییهای مالی سالهای اخیر و در پی آن تصویب قوانین و مقررات سخت گیرانه تر از سوی مقامهای ذیصلاح، محیطی ایجاد شده است که در آن می توان کیفیت اطلاعات را از طریق به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، بهبود بخشید (Baldwin & Brand, 2011).

مزایای به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر:

زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، زبانی برای برقراری ارتباط الکترونیکی اطلاعات مالی است که به عنوان انقلابی در گزارشگری مالی در سراسر جهان مطرح شده است. این زبان دارای مزایای بسیاری در آماده سازی، تجزیه و تحلیل و ارتباط اطلاعات است. این زبان به صرفه جویی در هزینه منجر می شود و بازدهی بیشتر و بهبود کیفیت اطلاعات و قابلیت اطمینان اطلاعات را برای استفاده کنندگان در بردارد (Pathak, 2010).

در دهه های اخیر، زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر به صورت گسترده از جانب نهادهای گوناگون پیاده سازی شده است. این ابزار نوین گزارشگری، قابلیت فراهم کردن زمینه گزارشگری مالی مستمر را دارد که باعث افزایش دقت در گزارشگری برخط گزارشهای مالی شود (باغومیان، ۱۳۹۲). این زبان گزارشگری، اقدامهای مربوط به تهیه، انتقال، تحصیل و تحلیل اطلاعات حسابداری و تجاری را آسان تر کرده است. افزون بر این، زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، دارای قابلیت ارائه اطلاعات مورد نیاز برای ارزیابی به هنگام از سوی حسابرسان مستقل نیز می باشد (Rechtman, 2004).

به طور کلی، زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر آثار مثبت نهمته متعدد و متنوعی دارد. در یک تقسیم بندی، آثار و مزایای به کارگیری آن را می توان به صورت نمایه شماره ۵ خلاصه کرد (Muller-Wickop et al., 2012).

نمایه شماره ۵ - مزایای به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر		
آثار و مزایای به کارگیری ایکس بی آرآل	کیفیت	افزایش مقایسه پذیری
		افزایش شفافیت
		افزایش صحت و درستی
		با کاهش اشتباه های ناشی از تهیه و انتقال اطلاعات و بهبود کیفیت حسابرسی
انعطاف پذیری	بهبود تحلیلها	با دسترسی به اطلاعات مربوط
	انعطاف پذیری سامانه ای	نرم افزاری و سامانه ای
کارایی	انعطاف پذیری مفهومی	ماهیت اطلاعاتی
	کاهش تلاش و هزینه	ورود یک باره اطلاعات
	صرفه جویی در زمان و تصمیم گیری به موقع	با تسهیل ایجاد، تهیه و انتقال اطلاعات
توسعه	بهبود ارتباطات	با افزایش قابلیت فهم اطلاعات
	بهبود کارایی بازار	با افزایش کیفیت و شفافیت اطلاعات مالی و در نتیجه کاهش نبود تقارن اطلاعاتی
	استانداردگذاری پیشرفته	با یکسان سازی و اجرای شفافیت، افشا و پاسخگویی

در مطالعه ای دیگر، آثار نهفته زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر که مورد توجه سرمایه گذران، شرکتها و قانون گذاران است، به چهار طبقه کلی مطابق نمایه شماره ۶ تقسیم می گردد (Baldwin et al.,)

نمایه شماره ۶- آثار نهفته زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر
<p><u>شرکت و پذیرش</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • کارایی تصمیم گیری تجاری را افزایش می دهد، • اثر بخشی تصمیم گیری مدیریت را افزایش می دهد، • پیروی آسان تر از مقررات را امکان پذیر می کند، و • انتشار صورتهای مالی گمراه کننده از سوی مدیریت را دشوارتر می سازد.
<p><u>گزارشگری مالی</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • کارایی فرایند گزارشگری مالی را افزایش می دهد، • وقوع اشتباه در گزارشهای مالی را کم می کند، • بهای تولید گزارشهای مالی را کاهش می دهد، • گزارشگری مستمر را تسهیل می کند، • قابلیت دسترسی به گزارشهای مالی را افزایش می دهد، و • نیاز به همگرایی اصول حسابداری پذیرفته شده عمومی را حذف می کند.

استفاده کننده گان از گزارشهای مالی

- گزارشهای مالی در دسترس تری را برای استفاده کنندگان فراهم می کند،
- گزارشهای مالی قابل فهم تری را برای استفاده کنندگان فراهم می کند،
- به دلیل دسترسی به داده های مالی دقیق تر، انجام تحقیقهای کامل تر به وسیله تحلیل گران را فراهم می سازد،
- استفاده از اطلاعات حسابرسی نشده از سوی سرمایه گذاران را افزایش می دهد،
- اتکای استفاده کنندگان از گزارشهای مالی به اشخاص ثالث تهیه کنندگان اطلاعات را کاهش می دهد،
- توانایی تحلیلگران مالی در انجام تجزیه و تحلیل مقطعی بین صنایع را کاهش می دهد،
- توانایی تحلیلگران مالی در انجام تجزیه و تحلیل مقطعی در صنایع را افزایش می دهد،
- بهای تجزیه و تحلیل مالی انجام شده به وسیله استفاده کنندگان از گزارشهای مالی را کاهش می دهد، و
- اخذ تصمیمهای سرمایه گذاری کاراتر به وسیله استفاده کنندگان از گزارشهای مالی را امکان پذیر می سازد.

حسابرسی

- حسابرسی مستمر را تسهیل می کند،
- بهای حسابرسی صورتهای مالی را کاهش می دهد، و
- موجب بهبود کنترلهای داخلی می شود.

همچنین تهیه کنندگان اطلاعات مالی بر این باور هستند که زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، مزایای بسیاری برای سازمان های متبوع به منظور تصمیم گیری های تجاری خواهد داشت. مزایای مورد انتظار به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر به شرح ذیل است (Ghani & Muhammad, 2014):

- حسابرسی مستمر را تسهیل می کند،
- بهای حسابرسی صورتهای مالی را کاهش می دهد،
- موجب بهبود کنترلهای داخلی می شود،
- تبدیل داده های مالی در قالب اشکال مختلف استانداردهای گزارشگری مالی را ساده تر می کند،
- یکنواختی اطلاعات مالی میان شرکتها را افزایش می دهد،
- مقایسه پذیری اطلاعات مالی میان شرکتها را افزایش می دهد،
- هزینه سرمایه سازمان را کاهش می دهد،
- کسب سرمایه جدید برای سازمان را آسان تر می کند،
- هزینه تولید گزارشهای مالی را کاهش می دهد،
- تصمیم گیری را بهبود می بخشد،
- کارایی فرایند گزارشگری مالی را بهبود می بخشد،
- گزارشگری مستمر را تسهیل می کند،
- این امکان را فراهم می کند که داده ها از سامانه های اطلاعاتی حسابداری متفاوت، به گونه ای کاراتر یکپارچه شوند،
- قابلیت اتکای اطلاعات مالی را افزایش می دهد،
- دقت و صحت اطلاعات مالی را بهبود می بخشید،
- به سرمایه گذاران بالقوه نشان می دهد که سازمان در گزارشگری مالی مبتکر و خلاق است.

- تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی را آسان تر می کند،
  - اطلاعات مالی را شفاف تر می کند،
  - امکان پیروی آسان تر از مقررات را فراهم می کند، و
  - انتشار صورتهای مالی گمراه کننده را دشوارتر می سازد.
- مزایای مورد انتظار ذکر شده، مطابق با یافته های پژوهشهای پیشین است؛ مبنی بر اینکه زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، کارایی فرآیند گزارشگری مالی را بهبود می بخشد (Debreceeny & Gray, 2001).
- ادبیات معاصر در خصوص زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، به بررسی مزایای به کارگیری این زبان گزارشگری پرداختند. زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر به شرکتها کمک می کند که از طریق حذف شکل بندی ها و ساختارهای گزارشگری ناسازگار، زمان و هزینه لازم برای گزارشگری اطلاعات را کاهش دهند (Weber, 2003; Hao et al., 2014). مارکلوپچو ریلی (Markelevich & Riley, 2013) ادعا می کنند که زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر می تواند کیفیت و جریان اطلاعات را بهبود بخشد. آساتیانی (Asatiani, 2012)، مهمترین ویژگیهای کلی مرتبط با پذیرش و به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر را در نمایه شماره ۷ جمع آوری و خلاصه کرده است (Asatiani, 2012).

نمایه شماره ۷- مهمترین ویژگی های مرتبط با پذیرش و به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر		
ویژگی	شرح	منابع
دسترسی	ایکس بی آرال، استاندارد بازی است که می تواند به راحتی از طریق اینترنت توزیع شود. اسناد ایجاد شده در ایکس بی آرال با گروه گسترده ای از نرم افزارهای کمک کننده به منظور دسترسی بیشتر به اطلاعات، سازگار هستند.	Baldwin et al., 2006; (Farewell & Pinsker, 2005)
دقت و صحت	کاهش دخالت انسان در فرایند گزارشگری و توانایی برای دسترسی و بررسی اطلاعات در هر زمان، افزایش دقت گزارشهای منتشر شده با استفاده از ایکس بی آرال.	(Baldwin et al., 2006; Vasarhelyi et al., 2010)
مقایسه پذیری	مقایسه پذیری حاصل از واژه نامه های استاندارد شده که تضمین می کنند بخشهای برجسته زده شده در گزارشهای مختلف به موضوع مشابهی اشاره دارند، در نتیجه آنها به راحتی مقایسه پذیر هستند.	(Balwin et al., 2006; Farewell & Prinsker, 2005; Vasarhelyi et al,m 2010)
قابلیت استفاده	ایکس بی آرال به طور کامل سازگار و قابل ویرایش با انواع نرم افزارهاست، برخلاف برای نمونه پرونده های پی دی اف (PDF) یا اچ تی ام ال (HTML) است و نیازی به انتقال دستی داده ها به قالب قابل استفاده وجود ندارد و اطلاعات، آمده خواندن است.	(Farewell & Pinker, 2005)
مربوط بودن	قابلیت خودکارسازی، ارائه به موقع اطلاعات و گزینش داده های مورد نیاز از طریق سامانه را پشتیبانی می کند.	Baldwin et al., 2006, (Vasarhelyi et al., 2010)
شفافیت	شفافیت در ایکس بی آرال به معنای تعریف روشن هر یک از اجزای گزارش، توانایی تجزیه و تحلیل ساده و سریع گزارشهای مالی است.	(Baldwin et al,m 2006; Pinsker & Li, 2008; Vasarhelyi et al., 2010; Heo et al,m 2014)
فهم پذیری	ایکس بی آرال دارای قابلیت برای تبدیل گزارشهای مالی به اطلاعات برای همه و نه فقط حسابداران است.	(Vasarhelyi et al., 2010)

زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، یک زبان انتقال مشترک است که امکان به اشتراک گذاری داده ها و برنامه های کاربردی در مقیاس بزرگ را فراهم می کند. مقاله های پژوهشی بسیاری وجود دارند که مزایای عمده پذیرش زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر در گزارشگری مالی را طرح می کنند. مزایای زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر را می توان در چارچوب سه ویژگی مهم دسترسی، مقایسه پذیری و قابلیت استفاده خلاصه کرد. خلاصه ای از مزایا، همراه با توضیحات و منابع مرتبط، در نمایه شماره ۸ آمده است (Taylor & Dzurani, 2010).

نمایه شماره ۸- خلاصه ای از مزایای زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر		
منابع	شرح	مزایای اصلی
(Farewell & Pinsker, 2005; Taylor & Dzurani, 2010)	ایکس بی آرال یک استاندارد باز است و می تواند آزادانه به گروه وسیعی از نرم افزارهای حسابداری یا صفحات گسترده برای انجام کار بیشتر، وارد شود. یک سند مصداق ایکس بی آرال را می توان به صورت بر خط ارسال کرد؛ این امر موجب می شود که این سند به آسانی در دسترس بوده و به وسیله همه استفاده کنندگان بازیابی شود.	دسترسی
(Southwell, 2005)	واژه نامه های ایکس بی آرال، کارایی جمع آوری داده ها در زبانها و استانداردهای حسابداری مختلف را به منظور هماهنگ کردن گزارشگری مالی افزایش می دهد. بنابراین، ایکس بی آرال به انقلابی جهانی در مقایسه گزارشگری مالی کمک خواهد کرد.	مقایسه پذیری
(Chan et al., 2008)	داده های ایکس بی آرال در قالبی هستند که می توانند به آسانی دیده شده، پیاده ساز گردد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد؛ بدون نیاز به انتقال دستی داده ها که به بهبود قابلیت استفاده از اطلاعات مالی کمک می کند.	قابلیت استفاده

نمایه شماره ۸ نشان می دهد که چگونه زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر به تسریع تصمیم گیری های مالی از سوی استفاده کنندگان اطلاعات مالی اعم از درون سازمانی و برون سازمانی، کمک می کند. طبق نظر تیلور و دی زورانی (Taylor & Dzurani, 2010)، برخی دیگر از مزایای به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر عبارتند از:

- کاهش هزینه ها: به کارگیری این زبان، زمان تهیه صورتهای مالی را کاهش داده و در هزینه های حسابرسی صورتهای مالی از طریق تسهیل فرایند حسابرسی، صرفه جویی می شود؛
  - مربوط بودن: با به کارگیری این زبان، استفاده کنندگان از اطلاعات مالی می توانند اطلاعات مربوط را به راحتی جستجو و جمع آوری کنند؛
  - قابلیت اتکا: با به کارگیری این زبان، خطاهای انسانی کاهش و قابلیت اطمینان اطلاعات افزایش می یابد؛
  - به موقع بودن: به کارگیری این زبان، موجب تسهیل جمع آوری، بازیابی، مقایسه و تجزیه و تحلیل داده ها می شود. این امر موجب بهبود فرآیند تهیه گزارشهای مالی و تسریع انتشار آنها در رسانه های گوناگون می شود؛ و
  - شفافیت: به کارگیری این زبان موجب افزایش شفافیت در گزارشگری مالی می شود.
- مزیت زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر برای تحلیلگران مالی و حسابداران نیازمند تجزیه و تحلیل اطلاعات صورتهای مالی، افزایش یکسانی و کاهش زمان صرف شده برای طبقه بندی مجدد اطلاعات است. به محض اینکه یکی از اقلام مالی در قالب

برچسبی مناسب تعریف می شود، این اطلاعات به صورت خودکار برای دیگر کاربردها و تحلیل‌ها مورد استفاده قرار می گیرند و نیازی به تجدید طبقه بندی آنها برای مصارف بعدی نیست. این فرآیند، اشتباه‌های ممکن و زمان تجزیه و تحلیل داده‌ها را کاهش می دهد. همچنین، تولید گزارشهای داخلی راحت تر می شود، مقایسه با متوسطه صنعت به صورت خودکار صورت می گیرد و اطلاعات برای حسابداران و حسابرسان به روشهایی مانند بررسی تحلیلی، ذخیره و تولید می شود و تجزیه و تحلیلها با سرعت بیشتری انجام می گردد.

کمیسیون بورس و اوراق بهادار پیش بینی کرده که هزینه های ارائه الکترونیکی اطلاعات برای تهیه کنندگان با گذشت زمان به شدت کاهش می یابد و از این فرایند شرکت‌های کوچک بیشتر منتفع می شوند؛ زیرا به دلیل سهولت دسترسی و استفاده، اطلاعات آنان بیشتر مورد توجه تحلیلگران قرار می گیرد (Miller, 2008).

شرکتها، در حالی رقابت شدید برای افزایش یکنواختی در برنامه های حسابداری خود هستند و زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر برای ادغام واحدها در طول نظامهای حسابداری، پذیرش زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر به طور کلی می تواند به تسهیل مقایسه ارتباط و تحلیل گزارشهای مالی افزایش شفافیت و کیفیت و کاهش هزینه های تهیه و تولید گزارشهای مالی اعتبار و شهرت فناوری شرکت حمایت از پژوهش و مشاوره سازگاری با دیگر برنامه های کاربردی حسابداری ارتباط با مقامهای قانونی و نظارتی و در نهایت ارتقای ارزش اطلاعات کمک کند بسیار مناسب است. داده های تفصیلی زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر می توانند به صورت حسابهای چندوجهی و مطابق با حسابهای واحدهای مشمول تلفیق تهیه گردند. به کارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر نه تنها تهیه صورتهای مالی تلفیقی را تسهیل می کند، بلکه امکان حسابرسی صورتهای مالی تلفیقی را از طریق ردیابی به حسابهای اولیه (قبل از تلفیق)، فراهم می آورد (Mc Guire et al., 2006).

در واقع، استفاده از زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر می تواند زمینه پیاده سازی حسابرسی مستمر را فراهم آورد. در حسابرسی مستمر، حسابرس به صورت مستمر و از طریق دسترسی برخط به سامانه های حسابداری صاحب کار، می تواند بر جریان پردازش رویدادهای تجاری صاحب کار نظارت کند؛ امری که در حسابرسی سنتی به دلیل زمان بر بودن و هزینه زیاد، مقدور نیست (Du & Roohani, 2007). استفاده از رویه های حسابرسی خودکار (سیستمی) در حسابرسی مستمر، افزایش دقت و صرفه جویی در زمان انجام رسیدگیها را به دنبال خواهد داشت. با وجود این، طراحی و به کارگیری چنین رویه هایی زمان بر است. افزون بر این، طراحی و به کارگیری رویه های حسابرسی، امری است که باید به آن در حسابرسی مستمر توجه شود (Alles et al., 2008).

از آنجا که زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر برای تبادل اطلاعات مالی بر خط به صورت راحت تر، سریع تر و قابل اتکاتر به وجود آمده است، برای استفاده کنندگان از اطلاعات حسابداری و تدوین کنندگان مقررات بازارهای سرمایه، اطلاعات به موقع و همچنین اطلاعات شفاف فراهم می کند (Roohani et al., 2010). وانگ و گائو (Wang & Gao, 2010) با استفاده از یک سامانه امتیازدهی، کیفیت داده های مالی مبتنی بر زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر و دیگر گزارشهای مالی را که بر مبنای زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر تهیه نشده بودند، مقایسه کرده و به این نتیجه رسیدند که کیفیت داده های مالی مبتنی بر زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر از برتری بسیار نسبت به دیگر داده ها، برخوردار است. این برتری شامل دسترسی بیشتر، دقت بیشتر و به موقع بودن می شود.

این زبان افزون بر انتقال سریع تر و آسان تر اطلاعات، در نهایت اطلاعاتی به موقع، اتکاپذیر، مقایسه پذیر و شفاف برای استفاده کنندگان فراهم می کند (Roohani. Et al., 2010) همچون استانداردهای حسابداری که مدیران مالی را هدایت می کند تا معامله های کسب و کار را بررسی و اطلاعات مالی را گزارش کنند، زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر نیز مدیران را هدایت می نمایند که چگونه اطلاعات مالی را به صورت استاندارد و الکترونیکی گزارش کنند. در واقع، این زبان گزارشگری ایجاد شد تا به عنوان ابزار استاندارد گزارشگری شرکتها عمل کند (Bergeron, 2004; Boritz et al., 2004).

یاسین و همکاران (Yassin et al., 2012) به این نتیجه رسیدند که مزایای به کارگیری این زبان که در ادبیات دانشگاهی و حرفه ای ذکر شده، تا حد زیادی مورد تایید پاسخ دهندگان آگاه و مطلع نیز بوده است.

این مزایا را می توان به شرح زیر خلاصه کرد:

- تسهیل مقایسه، ارتباط و تجزیه و تحلیل گزارشهای مالی،
- افزایش شفافیت و کیفیت و کاهش هزینه های تهیه و تولید گزارشهای مالی،
- شهرت و اعتبار فناوری شرکت،
- حمایت از تحقیق و مشاوره،
- سازگاری با دیگر برنامه های کاربردی حسابداری،
- ارتباط با مقامهای قانونی و نظارتی، و
- ارتقای ارزش اطلاعات.

اصول ومعیارهایی برای اطلاعات ارائه شده در قالب زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر:

ایکس بی آرال، کاری پیچیده ومستلزم قضاوت است.تهیه پرونده های ایکس بی آرال به شکل مناسب، مستلزم داشتن دانش زبان ایکس بی آرال ونیازمندیهای خاص برای ارسال اطلاعات ارائه شده در قالب ایکس بی آرال است.به همین دلیل،واحدهای تجاری ممکن است برای ارزیابی کیفیت اطلاعات ارائه شده در قالب ایکس بی آرال، از معیارها استفاده کنند. اصول ومعیارهای ایکس بی آرال به منزله ابزاری برای ارزیابی کیفیت پرونده های ایکس بی آرال است؛ بنابراین، مبنای واحدی رابرای ارزیابی کامل بودن، درستی بازنگاری، یکنواختی وساختاراطلاعات ارائه شده در قالب ایکس بی آرال، فراهم می آورد. اصول ومعیارهای ایکس بی آرال براساس شرایط کلی باهدف بکارگیری در محیطهای گزارشگری گوناگون نوشته شده اند. اصول ومعیارهای ایکس بی آرال برحوزه هایی تمرکز دارندکه مستلزم قضاوت مدیریت درتهیه پرونده های ایکس بی آرال است واین قضاوت ممکن است تاثیر زیادی برتصمیم استفاده کنندگان اطلاعات داشته باشد(فرزین بیلندی، ۱۳۹۶).

الف) اصول:

اصول در قالب چهاربخش ذیل می باشد

- کامل بودن پرونده های ایکس بی آرال : تمامی اطلاعات موردنیاز طبق تعریف محیط گزارشگری واحدتجاری ، باتوجه به میزان تفصیل مورد نیاز قالب بندی شده است .فقط اطلاعات مجاز در پرونده های ایکس بی آرال درج شده اند .
- بازنگاری اصل اطلاعات : عناصرانتخاب شده بامعنای مفاهیم متناظرگزارشگری تجاری دراصل اطلاعات طبق الزامهای محیط گزارشگری واحد تجاری، یکنواخت هستند .
- یکنواختی بین پرونده های ایکس بی آرال بااصل اطلاعات، تمامی اطلاعات ارائه شده در پرونده های ایکس بی آرال بااصل اطلاعات مطابقت دارد و طبق الزامهای محیط گزارشگری واحد تجاری قالب بندی شده اند.
- ساختارپرونده های ایکس بی آرال : پرونده های ایکس بی آرال طبق معیارهای مربوط ساختاربندی شده است .

ب) معیارها

معیارهای مناسب باید تک تک ویژگیهای زیررا داشته باشند :

- بیطرفی: معیارهانباید جانبدارانه باشند ؛
- سنجش پذیری : معیارهای انتخابی باید امکان اندازه گیریهای باثبات کمی وکیفی موضوع را فراهم کنند؛
- کامل بودن : معیارهابایدآنقدر کامل باشندتا عوامل مرتبطی که ممکن است نتایج موضوع رانغییردهند، حذف نشوند ؛ و
- مرتبط بودن : معیارهابایدبه موضوع ربط داشته باشند.

(منبع: 2017, www.aicpa.org , Principles and Criteria for XBRL – Formated Information)

کاهش خطای گزارشهای ارسال شده با استفاده از ایکس بی آرال:

پیشرفتهای اخیر حاکی از این است که سودمندی و قابل اعتماد بودن زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیری (XBRL) بیش از پیش نمود پیدا کرده است.ایکس بی آرال استاندارد بر پایه فناوری و برای اطلاع رسانی داده های مالی و تجاری به صورت

الکترونیکی است. از این استاندارد در سراسر دنیا برای گزارشگری اطلاعات مالی شرکتها، مخارج دولتها و اقدامهای شرکتی استفاده شده است.

کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا در ژوئن ۲۰۱۶ حکمی را براساس قانون بورس اوراق بهادار صادر کرد که طبق آن شرکتها مجازند تا ماه مارس سال ۲۰۲۰ به صورت اختیاری داده های ساختار یافته صورتهای مالی شان را با استفاده از ایکس بی آر ال متنی، گزارش دهند. ایکس بی آر ال متنی، قالبی است که به ناشران اجازه می دهد تا داده های ایکس بی آر ال را به صورت مستقیم در سند زبان نشانه گذاری ابر متن، که اچ تی ام ال (HTML) نامیده می شود، درج کنند. این قالب لزوم برچسب گذاری داده ها در سند مشابه جداگانه ای را حذف می کند. این کمیسیون در اطلاعیه خود اعلام کرد که این قالب ممکن است هزینه های آماده سازی و ثبت اطلاعات را کاهش دهد، کیفیت داده های ساختاریافته را بهتر کند و با بهبود کیفیت داده ها، استفاده از داده های ایکس بی آر ال از سوی سرمایه گذاران و دیگر عوامل مرتبط با بازار را افزایش دهد.

در این بین، بنا بر گزارش کمیته کیفیت داده (DQC) ایکس بی آر ال ایالات متحد، کیفیت گزارشهای ارسال شده در قالب ایکس بی آر ال، هر سال نسبت به سال گذشته بهتر شده است. این کمیته با تحلیل نتایج اجرای اولین مجموعه از قواعد اعتبارسنجی نشان داد که میزان خطای شرکتها در این گزارشها به دلیل استفاده از قواعد اعتبارسنجی، تا ۶۴ درصد در سه ماهه اول سال ۲۰۱۶ نسبت به سه ماهه اول سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است.

به گفته بری ملانکون (Barry C. Melancon) مدیرعامل و رئیس انجمن حسابداران رسمی آمریکا: «تهیه صورتهای مالی با استفاده از ایکس بی آر ال متنی به کارآمدی و اثر بخشی بیشتر فرآیند تهیه و بازنگری گزارشها کمک می کند که خود به بهبود کیفیت گزارشها منجر می شود. همچنین، کاهش خطاها طی سه ماهه اول حاصل از استفاده از اولین مجموعه قواعد کمیته کیفیت داده ها و نشانه ای از افزایش دقت برچسب گذاری داده های مالی است. با گذشت زمان، انتظار داریم شاهد افزایش مفید بودن داده های ساختار یافته برای سرمایه گذاران، تحلیلگران و دیگر استفاده کنندگان گزارشهای ارسالی به کمیسیون باشیم.»

کمیته کیفیت داده، در زمینه استقرار ایکس بی آر ال، به مرکز کیفیت داده ایکس بی آر ال پشتیبانی فنی می دهد. این مرکز به وسیله ایکس بی آر ال آمریکا و ائتلافی از پنج شرکت تشکیل شده است. انجمن حسابداران رسمی آمریکا یکی از اعضای این مرکز و به عنوان نماینده در این کمیته حضور دارد. منبع:

(SEC Permits Voluntary Filing Using Online XBRL: AICPA Points to 64% Decline in 1Q XBRL Filing Errors, WWW.aicpa.org, 2017)

فرایند گزارشدهی در محیط XBRL

فرایند گزارشدهی در محیط XBRL را می توان در ۴ بخش زیر خلاصه نمود :

- ۱- ورود اطلاعات : اطلاعات مالی و غیر مالی که واحد تجاری قصد انتشار آن را دارد را از سیستم حسابداری و سایر منابع اخذ و در فرآیند برچسب دار شدن قرار می گیرند.
- ۲- ایجاد سند مصداق : اطلاعات مرحله قبل بر اساس رده بندی منتخب و توسط نرم افزارهای مخصوص برچسب دار می شوند.
- ۳- انتقال سند مصداق : سند مصداق تهیه شده در مرحله قبل، توسط اینترنت در اختیار استفاده کنندگان قرار می گیرد.
- ۴- بازیابی اطلاعات : استفاده کننده، سند مصداق را از اینترنت دریافت نموده و بر اساس الگوی گزارشگری خود و رده بندی که سند مصداق طبق آن تهیه شده، اطلاعات مورد نیاز خود را استخراج می کند (محمدی و خوزین، ۱۳۹۷).

معماری XBRL

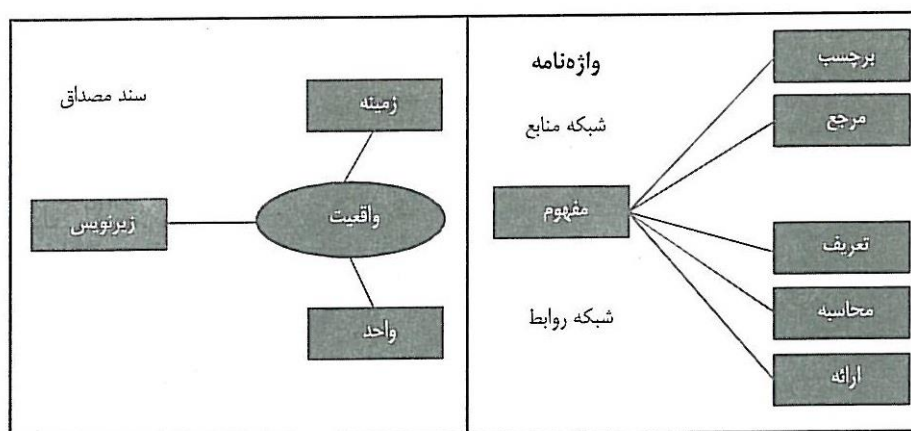
تبادل اطلاعات از طریق اینترنت دارای دو مشکل عمده و اساسی است ، یکی مشکل امنیت اطلاعات ارائه شده در اینترنت و دومی نیاز به پردازش و تحلیل های لازم در جهت کسب اطلاعات مورد نیاز پس از دریافت توسط استفاده کنندگان است. اینترنت، با توجه به ماهیت ذاتی آن و دسترسی آسان به اطلاعات ارائه شده در آن ، محیطی نامنی محسوب می شود . مشکل دیگر ارائه اطلاعات مالی در اینترنت این است که استفاده کنندگان پس از دریافت اطلاعات مالی موجود در اینترنت ، دوباره

باید به پردازش آن اطلاعات بپردازند و تحلیل های لازم را در جهت کسب اطلاعات مورد نیاز خود انجام دهند ، این مشکلات باعث به وجود آمدن زبان های نشانه ای توسعه پذیر (XML و XBRL) شد . با استفاده از این زبان های نشانه ای، اطلاعات ارائه شده در وب سایت شرکتها، دیگر نقش اطلاعات چاپ شده در کاغذها را ایفا نمی کنند بلکه ، اطلاعات نهایی با توجه به نیاز استفاده کنندگان در اشکال مختلف پیش بینی شده در اختیار آنها قرار می گیرد XBRL از دو مؤلفه اصلی واژهنامه و سند مصداق تشکیل شده است. واژهنامه های XBRL مراجعی هستند که مفاهیم مختلف یک حوزه خاص را از جهات گوناگون تعریف کرده و اطلاعات لازم را درباره آن ها فراهم می کنند. اسناد مصداق شامل یک گزارش مشخص کسب و کار هستند که با شکل و قالب خاصی منتشر شده و در واقع، بامقداردهی به واژهنامه ها ایجاد می شوند (محمدی و خوزین ۱۳۹۶). شکل ۱-۲ تصویر کلانی از معماری XBRL ارائه می دهد.

همان گونه که در شکل فوق مشاهده می کنید، واژهنامه بیان کننده مفاهیمی است که در سند مصداق استفاده شده و در قالب سه مؤلفه اصلی زیر تعریف می شود:

- مفاهیم: واژهنامه ها تصویری مفهومی از اطلاعات کسب و کار ارائه می دهند و آن ها را تعریف می کنند.
- رابطه ها: واژهنامه ها بیان کننده روابطی از قبیل ارائه و محاسبه و تعریف میان مفاهیمی مانند سود، فروش، هزینه و ... هستند.
- منابع: در XBRL، منابع با هدف افزودن اطلاعات تکمیلی به یک مفهوم در نظر گرفته شده اند. برای مثال، برچسب فارسی سود روی مفهوم «profit»، امکان فهم ساده تر نام این مفهوم را فراهم می سازد. مطابق شکل ۱-۲، XBRL به صورت پیش-فرض، دو نوع منبع برچسب و مرجع را در اختیار قرار می دهد. هدف از طراحی این دو منبع در واژهنامه، انتقال معنایی است که برای تبادل محتوای کسب و کار و ارتباطات مؤثر ضروری است.
- از سوی دیگر، اسناد مصداق، خروجی های XBRL هستند که امکان انتقال اطلاعات کسب و کار را فراهم می کنند و شامل موارد زیر می شوند:

- ارجاع به واژهنامه XBRL: اسناد مصداق گزارش هایی هستند که بر مبنای واژهنامه ها تهیه می شوند و تفسیر آن ها بدون واژه-نامه ها غیرممکن است، بنابراین، همیشه به یک یا چند واژهنامه XBRL ارجاع داده می شود.
- اطلاعات زمینه ای: برای درک صحیح بسیاری از اقلام اطلاعاتی لازم است که اطلاعاتی درباره موقعیت و در اصطلاح، زمینه آن قلم اطلاعاتی فراهم شود. اسناد مصداق، اطلاعات زمینه ای لازم برای درک صحیح مقدار عددی یک واقعیت را فراهم می کنند؛ مثلا دوره زمانی که یک مقدار در طول آن دوره معتبر است، نوعی اطلاعات زمینه ای محسوب می شود.
- واقعیت ها: اسناد مصداق، واقعیت ها و مقادیر عددی را گزارش می کنند. هر واقعیت همیشه با یک مفهوم از واژهنامه XBRL در

شکل ۱-۲. معماری کلان XBRL

ارتباط است. مقادیر واقعیت‌ها می‌توانند متنی یا عددی باشند. برای مثال، مقدار ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ می‌تواند به مفهوم میزان سود در محدوده زمانی سال ۱۳۹۵ مربوط بوده و به واحد هزار ریال بیان شده باشد (عبداللهی و یعقوبی رفیع، ۱۳۹۳).

زبان گزارشگری مالی قابل توسعه (XBRL) یک استاندارد مجانی و بدون حق تألیف می‌باشد. ایده‌ای که پشت این زبان برنامه نویسی قرار دارد، بسیار ساده است. بجای برخورد با اطلاعات مالی به عنوان یک متن بسته (یک کل غیر قابل تجزیه به اجزاء) مثل یک صفحه استاندارد اینترنت، XBRL، به هر جزء اطلاعات، یک عنوان شناسایی می‌دهد. این عناوین برای کامپیوتر قابل فهم است. XBRL سرعت کار با اطلاعات مالی را به شدت افزایش داده و شانس وقوع اشتباه را کاهش می‌دهد. در عین حال XBRL امکان بررسی اتوماتیک اطلاعات را نیز می‌دهد. شرکتها با استفاده از XBRL هزینه‌های خود را کاهش داده و پروسه جمع‌آوری و گزارشگری اطلاعات مالی خود را کارتر می‌نمایند. ویژگی دیگر این زبان، توانایی کار با زبانهای مختلف و استاندارد های حسابداری دیگر است. سیستم حسابداری به عنوان جزئی از نظام اطلاعات مدیریت، وظیفه فراهم کردن اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیری‌ها را بر عهده دارد. در عرصه این سیستم‌های ارزشمند مالی نیز، همگام با ایجاد و گسترش سریع اینترنت، از تلفیق فناوری اطلاعات و نظام‌های اطلاعات حسابداری، پدیده‌های نو با کارایی و توانایی‌های مختلف، هر روزه به بازار رقابت عرضه می‌گردد. سیستم‌های نوظهور امروزی علاوه بر ویژگی‌های کمی باید مجموعه‌ای از شاخصه‌های کیفی را در بر گیرد و این بدان معناست که تحولات پیاپی و پیشرفت‌های سریعی که در دامنه فعالیت انواع واحدهای اقتصادی در جریان وقوع است، لزوم تهیه و ارائه اطلاعات مالی مربوط، قابل اعتماد و قابل مقایسه را توسط واحدهای اقتصادی تشدید کرده است و همچنین رشد فزاینده پیچیدگی‌های جامعه، نیاز به اطلاعات اقتصادی مرتبط، سیستم‌های اطلاعاتی و فرآیندهای مولد اطلاعات را توجیه می‌کند. از جمله این فرآیندهای نوین، زبان برنامه نویسی مالی جدیدی تحت عنوان، گزارشگری مالی قابل توسعه تجاری (مالی) است. به دلیل ویژگی‌های وافر گزارشگری مالی قابل توسعه (XBRL) امروزه شاهد گسترش روز افزون کاربری آن در میان کشورهای پیشرفته هستیم. انتظار می‌رود بر اساس پیش‌بینی صاحب‌نظران، در چند سال آینده، اغلب موسسات و شرکتها، فعالیت‌های خود را بر اساس این زبان، پی‌ریزی کنند. (محمدی و خوزین ۱۳۹۶).

استفاده کنندگان و ذینفعان XBRL:

زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL)، اطلاعات و گزارشات ارائه شده، قابل اتکا، کارتر، و قابل دسترس خواهند شد. XBRL، روشی را برای منسجم کردن اطلاعات و جمع‌آوری اطلاعات و تسهیل تجزیه و تحلیل گزارشات با استفاده از نرم افزارهای مربوط را ارائه می‌کند (اسکو و برزگر خاندوزی، ۱۳۹۱). دولتها، قانون‌گذاران، بازارهای بورس اوراق بهادار و شرکت‌های خدمات مالی و ارائه‌کننده اطلاعات مالی از اطلاعات منتشر شده بوسیله XBRL استفاده می‌کنند. همچنین حسابداران مالی و مدیریت، مدیران شرکتها، تجزیه و تحلیل‌کنندگان مالی، سرمایه‌گذاران، اعتبار‌دهندگان نیز از این اطلاعات استفاده خواهند کرد. به علاوه شرکت‌های کامپیوتری و فناوری اطلاعات با خلق نرم افزارهای مرتبط با این زبان می‌توانند به نوعی با آن در ارتباط باشند (محمدی و خوزین ۱۳۹۶).

ضرورت وجود XBRL و تاثیر آن در افزایش سرعت و شفافیت گزارشات:

با آشنایی روز افزون استفاده کنندگان با تحلیل اطلاعات الکترونیکی، به تعداد کسانی که اینترنت را به عنوان منبع اطلاعات تجاری خود برگزیده‌اند و همچنین نیازهای اطلاعاتی آنان، بطور مرتب افزوده می‌شود. الگوی گزارشگری با ظهور XBRL به عنوان یک استاندارد جدید، متحول شده و این فرصت فراهم آمده تا اطلاعات مالی و تجاری با داشتن نوعی برجسب دیجیتالی، به صورت یکپارچه در نرم افزارهای کاربردی گوناگون مورد استفاده قرارگیرد و به شکلی سریع تر و ایمن تر، در اینترنت جریان یابد. برخی نیز معتقدند که استفاده از زبان XBRL، موجب یکنواخت شدن محتوای گزارشات مالی خواهد شد (سپهرم و عضدی، ۱۳۹۶). استفاده کنندگان اطلاعات تجاری، با استفاده از XBRL نیازی به تبدیل اطلاعات تجاری از شکلی به شکل دیگر ندارند و این امر باعث افزایش سرعت گزارشگری نیز می‌شود. XBRL بطور بالقوه این توانایی را دارد تا مدل‌های تجاری و بازارهای جدید را با اطلاعات تجاری و گزارشگری تجاری مرتبط XBRL با تهیه یک سازوکار استاندارد برای نامگذاری، رده بندی، انتشار، و تبدیل اطلاعات مالی، موانع و مشکلات مربوط به ناتوانی‌های ساختاری تولید برنامه‌های غیر متصل به سطوح

داده‌ها را از بین می‌برد. استفاده از XBRL باعث کاهش زمان و هزینه تولید اطلاعات و نیز کاهش زمان دسترسی به اطلاعات مندرج در گزارشهای واحد تجاری می‌شود. همچنین شفافیت اطلاعات تجاری را افزایش و تمام حقایق مرتبط را به راحتی در اختیار استفاده کنندگان قرار می‌دهد (امینی مهر وهکاران، ۱۳۹۶).

الزامات امنیت در خدمات گزارشگری مالی:

در خدمات گزارشگری مالی تحت XBRL در خصوص تبادل پیامهایی کدگذاری شده باید ساز و کاری فراهم شود که الزامات اولیه امنیت برآورد گردد. برای نمونه، گیرنده پیام باید قادر باشد که از صحت پیام اطمینان یابد، پیام را به صورت محرمانه دریافت و هویت فرستنده را تعیین کند و همچنین ویژگیهای امنیتی خاصی برای ارزیابی چگونگی انتقال الکترونیکی و قابل اعتماد و قابل اتکا بودن پیام‌های کدگذاری شده باید فراهم شود. نمایشگر زیر این الزامات را بطور خلاصه بیان می‌کند (محمدیو خوزین، ۱۳۹۶):

شرح	الزامات امنیت
زمانی که فرستنده اسناد XBRL و XARL را از طریق اینترنت به گیرنده انتقال می‌دهد، اسناد محرمانه باقی می‌ماند. به عبارت دیگر اسناد XBRL و XARL دقیقاً به همان صورت که توسط فرستنده منتقل شده، توسط گیرنده مورد نظر دریافت شده و اسناد تغییر داده نمی‌شوند.	محرمانه بودن
زمانی که اسناد XBRL و XARL توسط کاربر با سیستم دریافت می‌شود، فرستنده و گیرنده همان کسانی هستند که ادعا می‌کنند.	تایید اعتبار
زمانی که اسناد XBRL و XARL ارسال می‌شود، فرستنده و گیرنده بعداً نمی‌توانند ارسال و دریافت اسناد را انکار کنند.	عدم انکار
فقط کاربران دارای مجوز قادر خواهند بود که به اسناد XBRL و XARL دسترسی داشته باشند.	مجوز (کنترل دسترسی)
رمزگذاری با استفاده از کلیدهای رمز خصوصی و عمومی برای رمزدار کردن انتقال اطلاعات و نگهداری محرمانه اطلاعات منتقل شده مورد استفاده قرار می‌گیرد.	مدیریت کلید
ردیابی‌های حسابرس مجموعه‌ای از سوابق رویدادهای مرتبط با دسترسی و فعالیت‌های کاربر است که مسئولیت پاسخ‌گویی کاربر را از طریق ارزیابی فعالیت‌های کاربر افزایش می‌دهد. و همچنین رویدادهای سیستم را بررسی و مزاحم‌های سیستم را شناسایی می‌کند.	ردیابی‌های حسابرسی

نتیجه‌گیری:

زبان گزارشگری مالی توسعه‌پذیر یک زبانی برای ارتباط الکترونیکی تجاری و مالی است که می‌تواند نحوه انتشار اطلاعات را مورد تغییر قرار دهد. امروزه زبان گزارشگری مالی توسعه‌پذیر (XBRL) به‌عنوان یک انقلاب در گزارشگری مالی تلقی می‌شود که باعث کاهش هزینه تولید، کاهش میزان خطا و دسترسی سریع‌تر و آسان‌تر به اطلاعات و افزایش ویژگی کیفی مربوط بودن اطلاعات جهت استفاده تولیدکنندگان و استفاده‌کنندگان از اطلاعات صورت‌های مالی می‌شود. این زبان گزارشگری مالی، روند و شیوه جدید در گزارشگری مالی ارائه می‌کند و هدف از بکارگیری این زبان جدید در بازار سرمایه، گزارشدهی یکسان صورت‌های مالی و کمک بیشتر به استفاده‌کنندگان از اطلاعات و صورت‌های مالی شرکت‌ها است. بنابراین زبان گزارشگری تجاری با ویژگیهایی که در اختیار کاربر قرار می‌دهد، می‌تواند در صورت استفاده صحیح نقش موثری را در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی را ایفا کند. شرکتهایی می‌توانند از XBRL به‌عنوان قالب جهانی با هدف افزایش کارایی و بهبود مسیر گزارش‌دهی استفاده نمایند و بدین وسیله کیفیت افشای مالی و انتشار اطلاعات خود را افزایش دهند.

منابع و ماخذ:

۱. امینی مهر، اکبر و نبوی نژاد، سیده فروزان. (۱۳۹۶)، بررسی اثرات بکارگیری زبان گزارشگری مالی قابل توسعه (XBRL) بر گزارشگری مالی شرکت های ایرانی، پژوهش های تجربی حسابداری، سال ششم، شماره ۲۳، صص ۲۹-۴۲.
۲. اسکو، وحیدو عابدین برزگر خاندوزی. (۱۳۹۱). "نقش زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر XBRL در حرفه حسابداری. همایش منطقه ای حسابداری در عصر فناوری اطلاعات، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مینودشت، اردیبهشت ۹۱.
۳. باغومیان، رافیک، (۱۳۹۲). "تاثیر زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر حرفه حسابرسی"، مجله حسابرسی، شماره ۶۸، صص ۵۶-۶۶.
۴. بزرگ اصل، موسی و ولی پوررکنی، (۱۳۸۵). "آشنایی با مفاهیم و کاربرد زبان گزارشگری تجاری گسترش پذیر". فصلنامه حسابداری رسمی، شماره ۸ و ۹.
۵. سلیمانی امیری، غلامرضا و ابوحمزه مینا. (۱۳۹۶). "زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر: ارتقای ارزش اطلاعات"، مجله حسابرسی، سال نوزدهم شماره ۹۳.
۶. سپهرم، سعید و عضدی محمد علی. (۱۳۹۶). "خط مشی گزارشگری مالی و تاثیر آن بر بکارگیری زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر"، مجله حسابرسی، سال نوزدهم شماره ۹۳.
۷. عبدللهی، علی و طاهره منزوی، (۱۳۹۰). "شناسایی و الویت بندی سناریوهای پیاده سازی زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر در بازار سرمایه ایران"، فصلنامه بورس اوراق بهادار، سال چهارم، شماره ۱۴، صص ۲۱۹-۲۰۳.
۸. عبدللهی علی و کمال الدین یعقوبی رفیع، نگاهی جامع به زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر، انتشارات بورس، ۱۳۹۳.
۹. عرب مازاریزدی، محمود و بهروز جابری نسب، (۱۳۸۸). "ایکس بی آر ال، انقلاب گزارشگری مالی در دهه اخیر". مجله حسابداری، شماره ۲۰۳، سال ۲۳، ماه اردیبهشت، صص: ۴۰-۴۸.
۱۰. عرب مازاریزدی، محمد و منصور سرافراز، (۱۳۹۵). "بهبود راهبری شرکتها به کمک زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر". مجله حسابداری، شماره ۲۹۰، سال ۳۲، ماه خرداد، صص: ۵۳-۶۰.
۱۱. فرزین بیلندی، علی. (۱۳۹۶). "اصول و معیارهایی برای اطلاعات ارائه شده در قالب زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر"، مجله حسابرسی، سال نوزدهم شماره ۹۳.
۱۲. گوارا، مریم. (۱۳۹۶). "تاثیر چارچوب رویه های گزارشگری مالی بر پذیرش ایکس بی آر ال"، مجله حسابرسی، سال نوزدهم شماره ۹۳.
۱۳. محمدی، جمال و علی خوزین. (۱۳۹۶ الف). "اولویت بندی عوامل مؤثر بر به کارگیری زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) به روش AHP و تاثیر آن در تسهیل امر حسابرسی". فصلنامه دانش حسابرسی، شماره ۶۹، صص: ۲۳۱-۲۶۰.
۱۴. محمدی، جمال و علی خوزین. (۱۳۹۶ ب). "بررسی نقش زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) بر بهبود کیفیت گزارشگری مالی و افزایش شفافیت مالی و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی"، فصلنامه پژوهش حسابداری، شماره ۲۶، پاییز ۹۶، صص ۴۱-۵۹.
۱۵. محمدی، جمال و علی خوزین. (۱۳۹۶ ج). "نقش زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) در حسابداری"، فصلنامه پژوهشنامه مطالعات راهبردی علوم انسانی و اسلامی، شماره ۸، صص: ۱۱-۳۰.
۱۶. محمدی، جمال و علی خوزین. (۱۳۹۶ د). "بررسی نقش زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) بعنوان یک تکنولوژی اطلاعاتی نوین در بهبود حاکمیت شرکتی"، فصلنامه پژوهشهای جدید در مدیریت و حسابداری، شماره ۲۴، صص: ۱۲۹-۱۳۹.
۱۷. محمدی، جمال و علی خوزین. (۱۳۹۷). "عوامل مؤثر بر به کارگیری زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL)". فصلنامه مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری «دوره چهارم»، شماره ۲، صص: ۸۹ تا ۱۰۸.

۱۸. نیکبخت، محمدرضا و راحله گلکار، (۱۳۹۰). "بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش زبان توسعه پذیر گزارشگری مالی در شرکت ملی پتروشیمی ایران و شرکتهای تابعه". بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۶۶، صص ۸۱-۹۴.
۱۹. نیکومرام، هاشم و ناصر شکاری، (۱۳۸۹). "ارتباط گزارشگری مالی قابل توسعه (XBRL) با ویژگیهای کیفی اطلاعات حسابداری از دیدگاه حسابداران ارشد شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار". مجله حسابداری مدیریت، سال سوم، شماره ششم، پاییز، صص ۷۷-۸۸.
20. Asatiani A., bUSinessn Value of XBRL to the Financial Report Receivers in Finland, 2012.
21. Alles M.G., A. Kogan, and M.A. Vasarhelyi, Putting Continuous Auditing Theory into Practice: Lessons from Tow Pilot Implementations, Journal of Information Systems, 22(2), 2008, 195-214.
22. Bergeron B., Essentials of XBRL: Financial Reporting in the 21st Centry, Vol. 30, John Wiley & Sons, 2004.
23. Baldwin A.A., and T. Brand, The Impact of XBRL: A Delphi Investigation, The International Journal of Digital Accounting Research 11: 1-24, 2011.
24. Boritz J.E., and W,G, No, Assurance Reporting for XBRL: XARL (eXtensible Assurance Reporting Language), Trust and Data Assurances in Capital Markets: The Role of Technology Solutions, 2003, 17-13.
25. Baldwin A.A., C.E. Brown, and B.S. Trinkle, The Impact of XBRL: A Delphi Investigation, The International Journal of Digital Accounting Research, Vol. 11, 2006 pp. 1-24, ISSN: 15778517.
26. Boitz J.E., W.G. NOa and X. Schema, Business Reporting with XML: XBRL (eXtesible Business Reportion Language), The Internet Encyclopedia, 2004, pp. 863-885.
27. Chan H.C.L., A.J. Francia, and M.C. porter, Into the Future: XBRL and Financial Reporting Journal of Business and Behavioral Sciences, 12(2), 2008, pp. 124-132.
28. Deebcereny R., and G.L. Gray, The Production and Use of Semantically Rich Accounting Reports on the Internet: XML and XBRL, Interntional Journal of Accounting Information Systems, 2(1), 2001, 47-74.
29. Du H., and S. Roohani, Meeting Challenges and Expectations of Continuous Auditing in the Context of Independent Audits of Financial Statements, International Journal of Auditing 11(2), 2007, pp. 133-146.
30. Farewell S., and R. Pinsker, XBRL and Financial information assurance Services, The CPA Journal, 75(5), 2005, pp. 68-69.
31. Ghani E.K., and K. muhammad, financial Re-orting prepares' perception on Usage Expec-tation of Extensible of Business Reporting Lan-guage in Malaysia, British Journal of Economic, Finance and Management Sciences, 9(1), 2014.
32. Hao L.H., J. Zhang, and J. Fang, Does Volun-tary Adoption of XBRL Reduce cost of Equity Capital? International Journal of Accounting and information Management, 22(2), 2014, pp. 86-102.
33. Hamscher W., XBRL in Taxation: The Business Case, XBRL International, 2002, 1-6.
34. Hoffman C., Financial Reporting Using XBRL, IFRS and US GAAP Edition, UBMatrix, 2006.
35. McGuire B.L., S.J. Okesson, and L.A. Watson, Second -Wave Benefits of XBRL, Strategic Fi-nance, 88(6), 2006, p. 43.
36. Miller R., XBRL-The Benefits are Clear, but Challenges Remain, Accounting Today, 2008, 22(5.10).

37. McNamar R.T New Technology Can help Avoid a Second Enron, Regulation, 26, 2003, 62.
38. Muller- Wickop N., M. Schultz, and M. Nuttgens, XBRL: Impacts, Issues and Future Research Directions, in International Workshop on Enterprise Applications and Services in the Finance Industry, Springer Berlin Heidelberg, 2012, pp. 112-130.
39. Markelevich A., and T.J. Riley, Embracing and Integrating XBRL, the CPA Journal, 83(6), 2013, p.70.
40. Principles and Criteria for XBRL – Formatted Information, www.aicpa.org, 2017.
41. Pinsker R., and S. Li, Costs and Benefits of XBRL Adoption: Early Evidence, Communications of the ACM, 51(3), 2008, pp. 47-50.
42. Pathak J., Extensible Business Reporting Language (XBRL): A Note on Need to Study XBRL as a Social Artifact, 2010.
43. Ramin K.P., B. Kesselmeier, and S. Ott, XBRL in Internal Financial Reporting, von Unternehmensgruppen, Zeitschrift für International und Kapitalmarktorientierte Rechnungslegung, 6, 2006, 179-191.
44. Rechtman Y., Continuous Auditing and XBRL The Trusted Professional, NYSSCPA 7(8), 2004.
45. Roohani S., Z. Xianming, E.A. Capozzoli, and B. Lamberton, Analysis of XBRL Literature: A Decade of Progress and Puzzle, 2010.
46. SEC Permits Voluntary Filing Using Online XBRL: AICPA Points to 64% Decline in 1Q XBRL Filing Errors, WWW.aicpa.org, 2017.
47. Strader T.J., XBRL Capabilities and Limitations, The CPA Journal, 77(12), 68, 2007.
48. Southwell G.J., Global Alliances and Changes in Financial Reporting: How can XBRL Help? Paper Presented at the Fifth Annual XBRL International Academic Competition 2004-2005, Bruant University, United States, 2005.
49. Taylor E.Z., and A.C. Dzurainin, Interactive Financial Reporting: An Introduction to eXtensible Business Reporting Language (XBRL), Issues in Accounting Education, 25(1), 2010, pp. 71-83.
50. Vasarhely M., D. Chan, and J. Krahel, XBRL Consequences to Financial Reporting, Data Analysis, Decision Support and Others, Rutgers University, 2010.
51. Van der Heiden J., XBRL in Plain English, Available online on URL: <http://www.bataviaxbrl.com/downloads/XBRLinPlainEnglishv1>, 2006, 1.
52. Wagenhofer A., Economic Consequences of Internet Financial Reporting, Schmalelbach Business Review, Vol. 55, 2003m pp. 262-279.
53. Weber R.A., XMLM XBRL, and the Future of Business and Business and Business Reporting, Trust and Data Assurances in Capital Markets: The Role of Technology Solutions, 2003, p. 4.
54. Wang Z., and S.S Gao, Are XBRL-based Financial Reports Better than non-XBRL Report? A Quality Assessment Sciences, 6, 2012, pp. 513-518.
55. Yassin M., S. EL-Barghouthi, and I. Al-Khatib, XBRL: The Future of Financial Reporting in Jordan, International Conference on Business Intelligence and Knowledge Economy, 2012.